

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ สังกัดสำนักงานทหารพัฒนา

Factors Affecting the Effectiveness of Operations of the Agricultural and
Cooperative Extension Units (ACEU) Based on Economy Sufficiency Philosophy
under the Office of Military Development

สุพรรณ ภูมดี* พิศมัย จารุจิตติพันธ์ และเกียรติชัย วีระญาณนนท์

Suphan Puthomdee*, Pisamai Jarujittipan and Kietchai Veerayannon

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ปทุมธานี 12130

Doctor of Philosophy Program in Management, North Bangkok University, Pathum Thani, Thailand 12130

*Corresponding author: suphan.put@northbkk.ac.th

Received: September 21, 2022

Revised: October 26, 2022

Accepted: November 15, 2022

Abstract

This research aimed to 1) study the actual performance of the ACEU based on the philosophy of sufficiency economy and 2) study the factors that affect the actual performance of the ACEU under the philosophy of sufficiency economy. The research found that 1) the actual performance of the ACEU based on the philosophy of sufficiency economy was 3.62 on average. The average value of agricultural promotion/support was 3.66, followed by the development of the ACEU as a composition learning center. The average agricultural occupation was 3.63 and the minimum average was training and knowledge about agricultural occupation. The mean was equal to 3.58, 2) factors that affect the actual performance of the ACEU under the philosophy of sufficiency economy include: 2.1) knowledge and understanding of the philosophy of sufficiency economy were correlated with the actual performance of the ACEU under the philosophy of sufficiency economy 50.60% (adjusted $R^2=0.506$) with statistical significance at 0.01, with positive influence, 2.2) personnel management and knowledge management were correlated with the actual performance of the ACEU under the philosophy of sufficiency economy 74.90% (adjusted $R^2=0.749$), with statistical significance of 0.01 and 0.05 by personnel management, personnel planning with negative influence and welfare/rewarding, knowledge management, knowledge access, knowledge application with positive influence.

Keywords: management, Agricultural and Cooperative Extension Units (ACEU), sufficiency economy development soldier

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ ภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ ภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย นายทหารชั้นสัญญาบัตร และนายทหารชั้นประทวนของหน่วยฯ ที่ 1-5 สำนักงานทหารพัฒนา หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองบัญชาการกองทัพไทย จำนวน 170 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple regression analysis) โดยใช้สถิติ Adjusted R^2 , F และ t ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ ภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการส่งเสริม/สนับสนุนการประกอบอาชีพเกษตรกรมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 3.66 รองลงมาคือด้านการพัฒนาหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านการประกอบอาชีพเกษตรกรมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ ภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 2.1) ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ ภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 50.60 (Adjusted $R^2=0.506$) โดยภาพรวมมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

โดยด้านทัศนคติมีอิทธิพลทางบวก 2.2) การบริหารจัดการบุคลากรและการจัดการความรู้ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ ภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 74.90 (Adjusted $R^2=0.749$) โดยภาพรวมมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 โดยการบริหารจัดการบุคลากร ด้านการวางแผนกำลังคน มีอิทธิพลทางลบ ด้านการจัดสวัสดิการ/ค่าตอบแทน และการจัดการความรู้ ด้านการเข้าถึงองค์ความรู้ ด้านการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ มีอิทธิพลทางบวก

คำสำคัญ: การจัดการ หน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ เศรษฐกิจพอเพียง ทหารพัฒนา

คำนำ

หน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ ที่ 1-5 สำนักงานทหารพัฒนา หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองบัญชาการกองทัพไทย เป็นหน่วยงานหนึ่งของภาครัฐที่ได้ประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการพัฒนาสังคมระดับชุมชน โดยได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงขึ้นจากนโยบายของผู้บังคับบัญชาที่ปรารถนาจะพัฒนาพื้นที่ของหน่วยให้มีความน่าอยู่ และสามารถใช้ประโยชน์ของพื้นที่เพื่อทำการเกษตรได้อย่างยั่งยืน มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม/สนับสนุนการประกอบอาชีพเกษตรกร เพื่อฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกร และเพื่อพัฒนาหน่วยฯ ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้การประกอบอาชีพเกษตรกร พัฒนาพื้นที่ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบของชุมชนทางด้านเกษตรอินทรีย์ เกษตรทฤษฎีใหม่ พลังงานทดแทนและการปศุสัตว์ โดยมีแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นพื้นฐานการเรียนรู้เพื่อปลูกฝังค่านิยมและฝึกทักษะในการทำการเกษตรตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับประชาชนที่เข้าศึกษาดูงาน ให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิด

ประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพได้ในลักษณะ ลดรายจ่าย-เพิ่มรายได้

จากการดำเนินงานของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ ได้ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 จนถึงปัจจุบันเป็นระยะเวลา 9 ปี พบว่าแต่ละหน่วยงานประสบความสำเร็จแตกต่างกันตามพื้นที่ของแต่ละภูมิภาค ปัญหา/อุปสรรคส่วนใหญ่คล้ายคลึงกัน คือ ปัญหาด้านการดำเนินงานที่ไม่เป็นไปตามแผนงานและไม่ต่อเนื่อง และจากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นพบว่า การดำเนินงานของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ บางหน่วย ยังไม่บรรลุเป้าหมายตามหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้จะเป็นเพราะบุคลากรที่ปฏิบัติมีองค์ความรู้ไม่ตรงตามภารกิจ และไม่เพียงพอที่จะสนับสนุนให้การดำเนินงานบรรลุตามภารกิจของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ (Command of the Military Development Command, 2021) ดังนั้นปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคิด การบริหารจัดการบุคลากร และการจัดการความรู้ มีความสำคัญต่อการศึกษาในครั้งนี้ที่จะสนับสนุนให้การดำเนินงานบรรลุตามภารกิจของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ ได้นำผลการศึกษามาวิเคราะห์และสร้างแนวทางในการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิผล ของการดำเนินงานภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรที่ 1-5 ต่อไป

จากข้อมูลดังกล่าวจึงก่อให้เกิดคำถามว่าปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคิด การบริหารจัดการบุคลากร และการจัดการความรู้ของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ ส่งผลต่อประสิทธิผลของการดำเนินงานภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการส่งเสริม/สนับสนุนการประกอบอาชีพเกษตรกร กรม ด้านการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกร และด้านการพัฒนาหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้หรือไม่อย่างไร การศึกษาเพื่อหาคำตอบ

ของคำถามดังกล่าวจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ ให้สามารถดำเนินงานภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้บรรลุผลตามเป้าหมาย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จากนั้นวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple regression analysis)

สถานที่ดำเนินการวิจัย

หน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ที่ 1-5 สำนักงานทหารพัฒนา หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองบัญชาการกองทัพไทย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมายของการวิจัย คือ กำลังพล/บุคลากรของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ที่ 1-5 สำนักงานทหารพัฒนา หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองบัญชาการกองทัพไทย ประกอบด้วย นายทหารชั้นสัญญาบัตรและนายทหารชั้นประทวน หน่วยละ 60 คน รวมทั้งสิ้น 300 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ ตัวแทนนายทหารชั้นสัญญาบัตรและนายทหารชั้นประทวน จำนวน 170 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 170 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster sampling) จากหน่วยฯ ที่ 1-5 หน่วยละ 34 คน จากนั้นเลือกสุ่มแบบง่ายเพื่อให้ได้จำนวนตัวอย่างครบตามที่ได้ระบุไว้ (Table 1)

Table 1 Each sample group by population proportion

Agricultural and Cooperative Extension Units 1-5	Population (n)	Percentage
Agricultural and Cooperative Extension Units 1, Sa Kaeo	34	20.00
Agricultural and Cooperative Extension Units 2, Sakon Nakhon	34	20.00
Agricultural and Cooperative Extension Units 3, Tak	34	20.00
Agricultural and Cooperative Extension Units 4, Chumphon	34	20.00
Agricultural and Cooperative Extension Units 5, Surin	34	20.00
Total	170	100.00

Source: Armed Forces Development Command of The Royal Thai Armed Forces Headquarters (2022)

เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ **ส่วนที่ 1** ข้อคำถามโดยใช้มาตราส่วนการประมาณค่า (Likert rating scale) มีทั้งหมด 9 ข้อ เกี่ยวกับประสิทธิผลของการดำเนินงานภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เกิดขึ้นจริงของหน่วยฯ เป็นการแสดงความคิดเห็นโดยเลือกตอบเพียงคำตอบเดียว ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด โดยมีข้อคำถามทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการส่งเสริม/สนับสนุนการประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม ด้านการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม และด้านการพัฒนาหน่วยฯ ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านการประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม **ส่วนที่ 2** ข้อคำถามโดยใช้มาตราส่วนการประมาณค่า (Likert rating scale) มีทั้งหมด 19 ข้อ เกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการแสดงความคิดเห็นโดยเลือกตอบเพียงคำตอบเดียว ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด โดยมีข้อคำถามทั้งหมด 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ความเข้าใจ และด้านทัศนคติ **ส่วนที่ 3** ข้อคำถามโดยใช้มาตราส่วนการประมาณค่า (Likert rating scale) มีทั้งหมด 40 ข้อ เกี่ยวกับการบริหารจัดการบุคลากร และการจัดการ

ความรู้ของหน่วยฯ เป็นการแสดงความคิดเห็นโดยให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด โดยมีข้อคำถามทั้งหมด 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการบุคลากร ประกอบด้วย 5 ด้านย่อย (ด้านการวางแผนกำลังคน ด้านการคัดเลือก/กำหนดอัตรา/ตำแหน่ง ด้านการควบคุม/ติดตามตรวจสอบ/ประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านการจัดสวัสดิการและค่าตอบแทน และด้านการจัดระบบพัฒนา/ส่งเสริมคุณภาพบุคลากร) และด้านการจัดการความรู้ ประกอบด้วย 4 ด้านย่อย (ด้านการรวบรวมองค์ความรู้ ด้านการจัดระบบองค์ความรู้ ด้านการเข้าถึงองค์ความรู้ และด้านการประยุกต์ใช้องค์ความรู้)

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและน้ำหนักคะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่าน มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง หรือ IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยพิจารณาเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ส่วนข้อคำถามที่มีค่า IOC น้อยกว่า 0.50 ตัดทิ้งหรือนำไปปรับปรุงใหม่ เมื่อปรับปรุงแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) จำนวน 30 ชุด เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการวิเคราะห์หา

ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ด้วยวิธีการของ Cronbach (1951) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.95

การเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัย

1. ส่งหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยและขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยไปยังหน่วยงานของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตเข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจำนวน 170 ชุด โดยเก็บข้อมูลทางช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ (Questionnaire google forms) กับตัวแทนนายทหารชั้นสัญญาบัตรและนายทหารชั้นประทวน พร้อมขอความร่วมมือส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัยภายใน 15 วัน นับตั้งแต่ได้รับแบบสอบถาม โดยใช้เวลารวบรวมข้อมูลเสร็จสิ้นภายใน 2 เดือน

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การจัดการข้อมูล โดยการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ลงรหัสข้อมูล และประมวลผลข้อมูล เพื่อคำนวณค่าสถิติเบื้องต้น

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ประสิทธิผลของการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงของหน่วยฯ โดยค่าสถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: SD)

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ปัจจัยความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงของหน่วยฯ ใช้การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple regression analysis) โดยใช้สถิติ Adjusted R^2 , F และ t

ขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์ปัจจัยด้านการบริหารจัดการบุคลากร และการจัดการความรู้ของหน่วยฯ

ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงของหน่วยฯ โดยการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple regression analysis) โดยใช้สถิติ Adjusted R^2 , F และ t

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

หน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ ที่ 1-5 มีกำลังพลปฏิบัติหน้าที่ภายในหน่วยฯ ประกอบด้วย นายทหารชั้นสัญญาบัตรและนายทหารชั้นประทวน ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งหมด 170 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.10 รองลงมา มีอายุระหว่าง 50-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.20 มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.10 รองลงมา มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา/มัธยมศึกษา/เทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 32.40 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน อยู่ที่ 20,001 บาท/เดือนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 45.90 รองลงมา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 15,001-20,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 28.20 ตำแหน่งงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยฯ คิดเป็นร้อยละ 83.50 ภาระงานที่รับผิดชอบหลักคือ การส่งเสริม/สนับสนุนการประกอบอาชีพการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 27.10 รองลงมาคือ การพัฒนาหน่วยฯ ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ฯ คิดเป็นร้อยละ 24.70 ระยะเวลาทำงานอยู่ในหน่วยฯ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จะอยู่ในช่วง 15 ปีขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.40 รองลงมาต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.20 และพื้นที่ (หน่วยฯ) ที่ผู้ตอบแบบสอบถามสังกัด (ปฏิบัติงาน) คิดเป็นร้อยละ 20.00 ทั้ง 5 หน่วยฯ ได้แก่ หน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ ที่ 1-5 คือ จังหวัดสระแก้ว จังหวัดสกลนคร จังหวัดตาก จังหวัดชุมพร และจังหวัดสุรินทร์

ส่วนที่ 2 ประสิทธิภาพของการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ ภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จาก Table 2 พบว่าประสิทธิภาพของการดำเนินงานของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ ที่เกิดขึ้นจริงจากการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่

ในระดับมากทุกด้าน โดยสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังต่อไปนี้ การส่งเสริม/สนับสนุนการประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 รองลงมาด้านการพัฒนาหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านการประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 และด้านการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58

Table 2 The actual operational efficiency through the application of the philosophy of sufficiency economy of the ACEU

The actual operational efficiency	$\bar{X}$	SD.	Level of opinion
1. The promotion/support of agricultural occupation	3.66	0.942	More
2. The training of providing agricultural knowledge and occupation	3.58	0.961	More
3. The development of ACEU into agricultural vocational learning centers	3.63	1.012	More
Total	3.62	0.908	More

ส่วนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับประสิทธิภาพการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงของหน่วยฯ

จาก Table 3 พบว่าความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ

3.72 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังต่อไปนี้ ด้านทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 และด้านความรู้ ความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67

Table 3 Knowledge, understanding and attitude about the philosophy of the sufficiency economy of the practitioners

Knowledge, understanding and attitude	$\bar{X}$	SD.	Level of opinion
1. Knowledge and understanding of the philosophy of sufficiency economy	3.67	0.956	More
2. The attitude of the philosophy of sufficiency economy	3.77	0.937	More
Total	3.72	0.930	More

จาก Table 4 พบว่า โดยภาพรวมความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงของหน่วยฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสามารถร่วมกันอธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการ

ดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงของหน่วยฯ ได้ร้อยละ 50.60 (Adjusted $R^2=0.506$) โดยมีอิทธิพลทางบวกด้านทัศนคติ (Beta=0.445) ต่อประสิทธิผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงของหน่วยฯ

Table 4 The relationship between knowledge, understanding and attitudes of the practitioners on the philosophy of sufficient economy and the actual performance of the ACEU.

Knowledge, understanding and attitude about the philosophy of the sufficiency economy	Unstandardized coefficients		Standardized coefficients	t	Sig.
	B	SE	Beta		
(Constant)	1.014	0.204		4.969**	0.000
Knowledge, understanding	0.268	0.142	0.282	1.881	0.062
Attitude	0.432	0.145	0.445	2.973**	0.003
R=0.715, $R^2=0.512$, Adjusted $R^2=0.506$, SE(est.)=0.638, F=87.459**, Sig.=0.000					

** Statistical significant 0.01

ส่วนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการบุคลากร และการจัดการความรู้ของหน่วยฯ ต่อประสิทธิผลของการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงของหน่วยฯ

จาก Table 5 พบว่าการบริหารจัดการบุคลากร และการจัดการความรู้ของหน่วยฯ ในภาพรวมอยู่ใน

ระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและปานกลาง โดยสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังต่อไปนี้ การจัดการความรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 และการบริหารจัดการบุคลากร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47

Table 5 The Personnel management and knowledge management of the ACEU

Personnel management and knowledge management	$\bar{X}$	SD.	Level of opinion
1. The personnel management	3.47	0.806	More
2. The knowledge management	3.66	0.927	More
Total	3.56	0.840	More

Table 6 พบว่าโดยภาพรวมการบริหารจัดการบุคลากรและการจัดการความรู้มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงของหน่วยฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 และสามารถร่วมกันอธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงของหน่วยฯ ได้ร้อยละ 74.90 (Adjusted R^2 =0.749) โดยการบริหารจัดการบุคลากรด้านการวางแผน

กำลังคนมีอิทธิพลทางลบ (Beta=-0.105), ด้านการเข้าถึงองค์ความรู้ (Beta=0.409), ด้านการจัดสวัสดิการ/ค่าตอบแทน และการจัดการความรู้ (Beta=0.236), ด้านการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ (Beta=0.228) มีอิทธิพลทางบวกที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงของหน่วยฯ

Table 6 The relationship between personnel management and knowledge management that affect the actual performance of ACEU

Personnel management and knowledge management	Unstandardized coefficients		Standardized coefficients	t	Sig.
	B	SE	Beta		
(Constant)	0.777	0.188		4.124**	0.000
Personnel management					
- Manpower planning	-0.112	0.044	-0.105	-2.511*	0.013
- Selection/manpower and position planning	0.171	0.104	0.181	1.649	0.101
- Performance control/monitoring/evaluation	-0.116	0.103	-0.124	-1.127	0.261
- Welfare and remuneration	0.229	0.114	0.236	2.003*	0.047
- Organizing the development system/promoting the quality of personnel	-0.020	0.113	-0.023	-0.175	0.861

Table 6 (Continued)

personnel management and knowledge management	Unstandardized		Standardized	t	Sig.
	coefficients		coefficients		
	B	SE	Beta		
Knowledge management					
- The gathering of knowledge	0.067	0.153	0.071	0.440	0.660
- Organization of knowledge	-0.046	0.124	-0.048	-0.371	0.711
- Access to knowledge	0.383	0.106	0.409	3.627**	0.000
- The application of knowledge	0.216	0.107	0.228	2.029*	0.044
R=0.873, R²=0.762, Adjusted R²=0.749, SE(est.)=0.455, F=57.072**, Sig.=0.000					

* Statistical significant 0.05; ** Statistical significant 0.01

วิจารณ์ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีประเด็นที่น่าสนใจที่สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ ภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัยพบว่า ด้านการส่งเสริม/สนับสนุนการประกอบอาชีพเกษตรกรกรรมมีประสิทธิภาพของการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงของหน่วยฯ มากที่สุด เนื่องจากการสนับสนุนครัวเรือนการประกอบอาชีพเกษตรกรภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ได้ผลผลิตเพียงพอต่อการดำรงชีวิต และมีรายได้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องเพื่อให้มีการดำรงชีวิตอย่างยั่งยืน อีกทั้งประสิทธิภาพของการดำเนินงานด้านการพัฒนาหน่วยฯ ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านการประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม ซึ่งสอดคล้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการงานส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ดำเนินโครงการศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตร ให้เกษตรกรเข้ามาเรียนรู้ และเพิ่มทักษะอาชีพการเกษตรร่วมกันในลักษณะร่วมคิดร่วมทำร่วมแก้ปัญหา อีกทั้งยังสอดคล้องงานวิจัยของ Pittharat and Ngernprasertsri (2015) เรื่องประสิทธิผล

และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของศูนย์การเรียนรู้ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 104 ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก โดยกล่าวถึงการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของศูนย์การเรียนรู้ฯ มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับประสิทธิผลของศูนย์การเรียนรู้ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 104 ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับสูงที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

2. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับประสิทธิผลการปฏิบัติงานจริง ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงของหน่วยฯ ภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสามารถร่วมกันอธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงของหน่วยฯ ภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้ร้อยละ 50.60 (Adjusted R²=0.506) ทั้งนี้ อาจเนื่องจากการปฏิบัติงานของหน่วยฯ ส่งเสริมการดำเนินงานภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถ

ปฏิบัติให้เกิดผลดีต่อทุกสาขาอาชีพ มุ่งส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในการปฏิบัติผ่านข่าวสารด้านเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่บุคลากรได้ทราบกันอย่างทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Pankaew (2013) เรื่อง ทักษะคิดต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คุณภาพชีวิตการทำงานและพฤติกรรม การเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรและสังคมของพนักงาน บริษัทเอกชน โดยระบุว่าหากพนักงานมีทักษะคิดที่ดีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงก็จะทำให้พนักงานแสดงพฤติกรรม การเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรและสังคมเพิ่มขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทักษะคิดมีบทบาทสำคัญ ในการกำหนดพฤติกรรมของสมาชิกในองค์กร

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการบุคลากร และการจัดการความรู้ของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการบุคลากร และการจัดการความรู้มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ ภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 และสามารถร่วมกันอธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ ภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้ร้อยละ 74.90 (Adjusted R²=0.749) โดยการบริหารจัดการบุคลากรด้านการวางแผนกำลังคนมีอิทธิพลทางลบ (Beta=-0.105) แสดงให้เห็นว่า แม้หน่วยฯ จะได้รับการสนับสนุนการบริหารจัดการบุคลากร ด้านการวางแผนกำลังคน แต่ก็ไม่สามารถเพิ่มประประสิทธิผลการดำเนินงานภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เกิดขึ้นจริงของหน่วยฯ ได้ อันเนื่องมาจากการวางแผนกำลังคนยังไม่มีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเท่าที่ควรเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนด้านการเข้าถึงองค์ความรู้ (Beta=0.409) ด้านการจัดสวัสดิการ/ค่าตอบแทน และการจัดการความรู้ (Beta=0.236) ด้านการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ (Beta=0.228) แสดงให้เห็นว่าปัจจัยดังกล่าวส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงของหน่วยฯ หากได้รับการสนับสนุนปัจจัยดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sriwiranon (2021) เรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการการดำเนินธุรกิจก่อสร้างของห้างหุ้นส่วนจำกัด ทีเอ็นคอนสตรัคชั่น เชียงใหม่ โดยระบุว่า การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินธุรกิจ พบว่าอยู่ภายใต้กรอบความรู้พอประมาณ การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตนเอง ความมีเหตุผล เงื่อนไขด้านความรู้และคุณธรรม โดยการใช้ความรู้และศักยภาพที่ตนมี เน้นใช้ทุนส่วนตัวเป็นหลักเพื่อความยั่งยืน มีการจัดการด้านความเสี่ยงในมิติต่าง ๆ ของงานเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นอยู่เสมอ ใช้องค์ความรู้และประสบการณ์วิเคราะห์งาน เวลา และคน เรียนรู้จากการลงมือทำจริง มีความซื่อสัตย์ รับผิดชอบงาน รวมไปถึงการให้ความสำคัญและรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม คู่ค้า คู่แข่ง และลูกจ้าง

สรุปผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ ภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัยพบว่า ด้านการส่งเสริม/สนับสนุนการประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีประสิทธิผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงของหน่วยฯ มากที่สุด รองลงมาด้านการพัฒนาหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านการประกอบอาชีพเกษตรกรรม และด้านการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ ภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ผลการวิจัยพบว่า

2.1 ความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ ภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 50.60 (Adjusted R²=0.506) โดยภาพรวมมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยด้านทัศนคติมีอิทธิพลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ ภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 การบริหารจัดการบุคลากรและการจัดการความรู้มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ ภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 74.90 (Adjusted R²=0.749) โดยภาพรวมมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 โดยการบริหารจัดการบุคลากรด้านการวางแผนกำลังคน ด้านการจัดสวัสดิการ/ค่าตอบแทน และการจัดการความรู้ด้านการเข้าถึงองค์ความรู้ด้านการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ ภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. การเพิ่มประสิทธิผลของการปฏิบัติงานของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ ที่ 1-5 โดยการกำหนดแผนการดำเนินงานสร้างองค์ความรู้ด้านการประกอบอาชีพเกษตรกรรมให้เกิดความยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. หน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ ที่ 1-5 ควรวางแผนกำลังคน โดยการดำเนินงานจัดหาอัตรากำลังพลด้านจำนวนตามที่ระบุในแผน รวมถึงการรวบรวมองค์ความรู้ฯ ที่สอดคล้อง/ครอบคลุมภารกิจ ของหน่วยฯ

เพื่อให้สามารถนำการบริหารจัดการบุคลากร และการจัดการความรู้ไปใช้ในการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ และทักษะในการดำเนินงานภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้

3. หน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ ที่ 1-5 ควรสร้างความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการดำเนินงานภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับบุคลากรของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ เพื่อให้บุคลากรเหล่านั้นมีความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรอบด้าน มีความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในการปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. สำนักงานทหารพัฒนา หรือหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ควรมีการส่งเสริม/สนับสนุนการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติงานของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ ที่ 1-5 เกี่ยวกับการดำเนินงานภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง และมีการประเมินผลยุทธศาสตร์อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้บรรลุผลเป็นรูปธรรม

2. การทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในการเพิ่มประสิทธิผลการปฏิบัติงานของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ ที่ 1-5 โดยเน้นการจัดการความรู้ การนำองค์ความรู้ที่ได้จากการจัดการความรู้ไปขยายผลในการปฏิบัติให้มากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณกำลังพล/บุคลากรของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ ที่ 1-5 สำนักงานทหารพัฒนา หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองบัญชาการกองทัพไทย ที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการดำเนินการวิจัย ตลอดจนอาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้ให้คำแนะนำงานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

Armed Forces Development Command of The Royal Thai Armed Forces Headquarters. 2022. **Operational effectiveness.** [Online]. Available <https://afdc.rtarf.mi.th/afdcintra/index1.html> (July 24, 2022). [in Thai]

Command of the Military Development Command. 2021. **An Academic Manual for the Preparation of Agricultural and Cooperative Extension Plans and Occupational Promotion.** Bangkok: Military Development Office. 136 p. [in Thai]

Cronbach, L. J. 1951. Coefficient alpha and the internal structure of tests. **Psychometrika** 1951(16): 297-334.

Krejcie, R.V. and D.W. Morgan. 1970. Determining sample size for research activities. **Journal of Education and Psychological Measurement** 30(3): 608-609.

Pankaew, P. 2013. **Attitudes toward sufficiency economy philosophy, quality of work life, and social and organizational citizenship behaviors of employees in a private company.** [Online]. Available <http://libdcms.nida.ac.th/thesis6/2556/b183083.pdf> (October 24, 2022). [in Thai]

Pitharat, P. and N. Ngernprasertsri. 2015. The effectiveness of the sufficiency economy learning center at 104th artillery battalion Somdet Phra Ekathotsarot camp, Phitsanulok province. **Journal of Interdisciplinary Research** 4(4): 152-161. [in Thai]

Siwilanon, W. 2021. **Application of sufficiency economy philosophy in the business operational of TN construction Chiang Mai limited partnership.** [Online]. Available <http://ir.mju.ac.th/dspace/bitstream/123456789/802/1/6201417004.pdf> (October 24, 2022). [in Thai]